

ماجرای رشته‌ها: مهندسی کشاورزی

پرسیدین که مهندسی کشاورزی چطور رشته‌ایه؟
گروه نویسندگان مدرسه ملی فناوری ایران

مدرسه ملی
فناوری ایران

بنیاد توسعه
باشگاه‌های
دانش‌آموزی

چکیده: توی دنیای امروز، مهندسی کشاورزی یکی از رشته‌های حیات‌بخش برای توسعه پایدار کشاورزی و صنایع مرتبط با اونه. مهندسای کشاورزی نقش کلیدی توی بهینه‌سازی فرآیندهای کشاورزی، بهره‌وری آب و خاک، بهبود تولید محصولات کشاورزی و حفظ محیط زیست دارن.

می‌خوایم درباره رشته ای صحبت کنیم که خیلی با آب و خاک و هوا در ارتباطه. یعنی این رشته انگار تو حال و هوای گل و گیاه و محصولات مختلف طبیعی سیر می‌کنه. با ما همراه باشید تا متوجه شید درباره چه رشته ای صبح می‌کنیم.

بحثمون درباره رشته‌ی دوست‌داشتنی مهندسی کشاورزیه. این رشته اصلاً چی هست و چیکار می‌کنه؟

توی دنیای امروز، مهندسی کشاورزی یکی از رشته‌های حیات‌بخش برای توسعه پایدار کشاورزی و صنعت‌های مرتبط با اونه. مهندسای کشاورزی نقش کلیدی توی بهینه‌سازی فرآیندهای کشاورزی، بهره‌وری آب و خاک، بهبود تولید محصولات کشاورزی و حفظ محیط زیست دارن. مهندسی کشاورزی رشته‌ایه که از اصول مهندسی، علوم کشاورزی و زیست‌شناسی برای طراحی، ساخت و نگهداری سیستم‌های کشاورزی استفاده می‌کنه.

این رشته از کجا شروع شد؟

انسان‌ها از زمان گذشته برای این که نیازهای اولیه‌ی خودشون رو تامین کنن، محصولات مختلفی رو کشت می‌کردن و با آزمون و خطا و تجربه، کار کشاورزی رو انجام می‌دادن. به همین خاطر، برای تولد مهندسی کشاورزی نمی‌شه تاریخ دقیقی رو مشخص کرد. رشته مهندسی کشاورزی

توی ایران به مدت یک قرن، قدمت داره و گرایش‌های مختلف اون با تأسیس اولین پردیس و دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران به تدریج به این دانشکده اضافه شد و توسعه پیدا کرد. رشته مهندسی کشاورزی و گرایش هاش با گذشت زمان توی دانشگاه‌های مختلف کشور تدریس می‌شد.

این رشته چه گرایش‌هایی؟

مهندسی کشاورزی گرایش‌های مختلفی داره. مثلاً مهندسی تولیدات گیاهی که روی تولید محصولات کشاورزی مثل غلات، حبوبات، سبزیجات و میوه‌ها تمرکز می‌کنه. اونها روش‌های جدید تولید محصولات کشاورزی رو توسعه می‌دن که از منابع آب و خاک به طور موثرتری استفاده می‌کنن و محصولات کشاورزی با کیفیت و بازده بالاتر تولید می‌شه. یا مهندسی آبیاری و زهکشی که روی طراحی، ساخت و نگهداری سیستم‌های آبیاری و زهکشی تمرکز می‌کنن. اونها سیستم‌های آبیاری و زهکشی رو طراحی می‌کنند که از منابع آب به طور موثرتری استفاده می‌شه و از فرسایش خاک جلوگیری می‌کنن. گرایش دیگه مهندسی خاکه. مهندسای خاک باید روی مطالعه و مدیریت خاک تمرکز کنن. اونها روش‌های جدید مدیریت خاک رو توسعه می‌دن که از فرسایش خاک جلوگیری می‌کنن و خاک رو برای رشد محصولات کشاورزی سالم نگه می‌دارن.

و گرایش مهندسی بیوسیستم. مهندسای بیوسیستم روی مطالعه و مدیریت سیستم‌های بیولوژیکی تمرکز می‌کنن. یعنی روش‌های جدید مدیریت سیستم‌های بیولوژیکی رو توسعه می‌دن که از منابع طبیعی به طور موثرتری استفاده می‌شه و محیط زیست رو حفظ می‌کنن.

مهندسی کشاورزی چه تاثیری توی بهبود تولید محصول داره؟

مهندسای کشاورزی با استفاده از فناوری‌های جدید، استفاده از مدل‌های جدید گیاهان و همچنین روش‌های جدید کشت این کار رو انجام می‌دن. از فناوری‌های جدید مثل سنسورها، نرم‌افزارها و سیستم‌های مکان‌یابی جهانی برای جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل داده‌های کشاورزی استفاده می‌کنن. این داده‌ها برای تصمیم‌گیری در مورد مدیریت مزارع، مثل زمان آبیاری، اندازه کود و آفت‌کش‌ها و زمان برداشت محصول استفاده می‌شن. یا از مدل‌های جدید گیاهان و حیوانات که مقاوم‌تر در برابر آفات و بیماری‌ها هستن و بازده بالاتری دارن استفاده می‌کنن. همچنین از روش‌های جدید کشت، مثل کشاورزی ارگانیک، کشاورزی حفاظتی و کشاورزی هیدروپونیک استفاده می‌کنن که می‌تونه به بهبود بهره‌وری کشاورزی و حفاظت از محیط زیست کمک کنن.

کشاورزی هیدروپونیک یعنی چی؟

هیدروپونیک یا آب‌کشت، یکی از روش‌های خلاقانه تولید محصولات کشاورزی بدون خاک و سم و با کم‌ترین نیاز به آب. یعنی از محلول‌های مغذی استفاده می‌کنیم. توی ایران، ده‌ها گلخانه به این روش راه اندازی شده و هزاران نفر به صورت مستقیم و غیر مستقیم مشغول به کار هستن. با این روش، توی هر نقطه ای از ایران می‌شه هر محصول کشاورزی رو بدون توجه به اقلیم و نوع خاک، برداشت کرد. می‌شه اشتغال زایی خوبی داشت و از هر مکانی برای تولید محصولات کشاورزی، بهره برد.

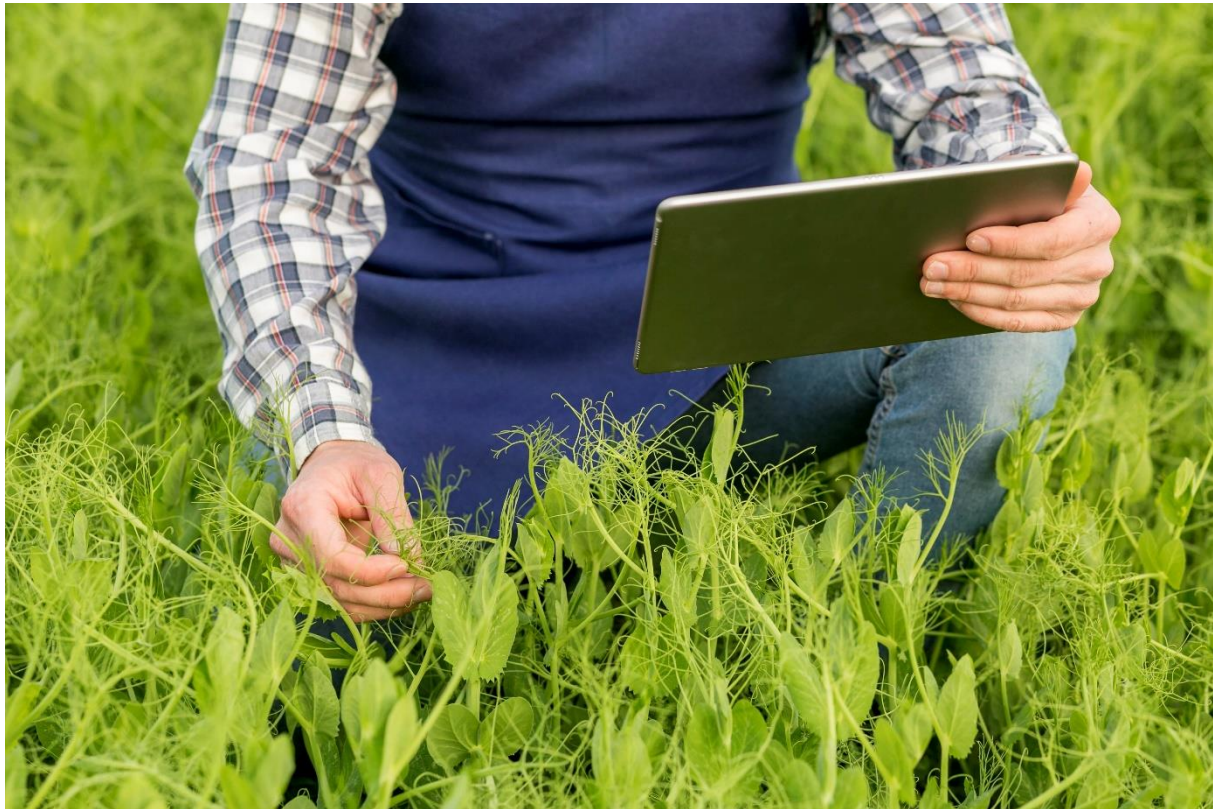
چه فرصت‌های شغلی برای مهندسین کشاورزی وجود داره؟

بازار کار مهندسی کشاورزی توی ایران رو به رشد و تقاضا برای مهندسای کشاورزی در سال‌های آینده افزایش پیدا می‌کنه. این اتفاق به دلیل عواملی مثل افزایش جمعیت، تغییر الگوهای آب و هوایی و نیاز به تولید غذای سالم‌تر و پایدارتره.

مهندسان کشاورزی می‌تونن توی بخش‌های مختلفی از جمله بخش خصوصی، بخش دولتی و بخش دانشگاهی مشغول به کار بشن. اونها می‌تونن توی شرکت‌های کشاورزی، شرکت‌های تولید

کود و آفت‌کش، شرکت‌های ماشین‌آلات کشاورزی، شرکت‌های مشاوره کشاورزی و وزارت جهاد کشاورزی فعالیت‌های موثر و مهمی داشته باشن. امکان اینو دارن که تحت عناوینی مثل مدیر تولید کشاورزی، مهندس آبیاری و زهکشی، مهندس خاک و آب، مهندس ماشین‌آلات کشاورزی، مهندس علوم نباتی و مشاور کشاورزی کار کنن.

مسیر تحصیلی که بچه‌ها برای ورود به کار مهندسی کشاورزی دارن چه مسیری هست؟

بچه‌ها برای ورود به رشته مهندسی کشاورزی، اولاً باید توی کنکورهای ریاضی-فیزیک یا علوم تجربی شرکت کنن و توی انتخاب رشته، مهندسی کشاورزی رو مدنظر داشته باشن. این رشته توی ایران یک رشته محبوبه و توی خیلی از دانشگاه‌های کشور تدریس می‌شه. دوره کارشناسی مهندسی کشاورزی توی ایران چهار ساله و دانشجویها توی این دوره در زمینه‌های مختلفی مثل علوم خاک، علوم گیاهی، علوم دامی، مهندسی آبیاری و زهکشی، مهندسی ماشین‌آلات کشاورزی و اقتصاد کشاورزی آموزش می‌بینن. همچنین کارشناسی ارشد مهندسی کشاورزی یک دوره دو ساله ست و گرایش‌های مختلفی داره.